

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти, и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

ОБЈАВА

Службени извештаји утврђују да се заразна болест колера појавила у јевропској Турској на више места, нарочито у Пећи и Баковици.

На основу члана 10 и 84. Париске Конвенције цела јевропска Турска оглашава се колером заражена од данас 12. јула ове године.

Прелазак путника и робе из Турске одобрава се само железницом на Ристовцу и код Пирота. Остали прелази према турској граници затварају се.

Према путницима и роби предузеће се одмах све мере, које су изложене у упуствима за сузбијање колере од 10. септембра 1910. год. СБр. 10081. (види „Српске Новине“ од 14. септембра 1910. г. Бр. 202.).

Позивају се грађани да прописане мере и наредбе власти тачно испуњавају, а властима се наређује да постојеће наредбе брижљиво и строго примењују, водећи рачуна о потребној предусретљивости и понашању у вршењу своје дужности.

СБр. 8321.

12. јула 1911. год.
у Београду.

Министар
унутрашњих дела,

М. Трифковић с. р.

СТРУЧНИ ДЕО

О УВРЕДИ И КЛЕВЕТИ

од

Др. Томе Живановића

(НАСТАВАК)

Објективна научна критика не подлежи никаквој казни“.

Став ал. I „на при томе употреби какав увредљив израз“ непотпун је, јер увреда ће бити и онда, кад изрази нису увредљиви, али је изјава учињена под таквим околностима, да се она појављује као изјава омаловажавања. То се у осталом признаје у следећем ставу „ако се из форме израза или околности, под којима је учињен“, и на тај начин противречи с првим ставом. Но без обзира на то, што је први став непотпун, он је излишан. Довољно је било рећи, као што је учињено у § 263 немачког пројекта „Ко... о каквој ствари, казниће се само, у колико се из форме изјаве (не „израза“) или околности, под којима је учињена, може утврдити намера за вређање части извесног лица“. Као што се види, место „forme израза“ треба рећи „forme изјаве“, јер се „израз“ односи само на речи, а „изјава“ обухвата сва средства за исказивање омаловажавања.

Ал. 2 је излишна, јер по себи се разумје, да и субјективна критика као и објективна не подлеже никаквој казни, ако се из форме изјаве или околности, под којима је ова учињена, не може утврдити намера за вређање части.

§. 221.

„Ко увреди какво надлештво или политичко тело или чиновника или службеника државног или шоротног, изабраног судију, сведока, тумача или вештака или у опште јавног службеника или посланика народне, окружне или срепске скупштине или члана бирачког одбора приликом званичног рада или и изван места надлештва но у погледу званичног рада у опште казниће се затвором до годину дана или новчано до 2000 динара.“

Ко оклевета иста лица под означеним околностима, казниће се затвором до 18 месеци“.

Став „приликом званичног рада или и изван места надлештва но у погледу званичног рада у опште“ нетачан је. Званичан рад се на име може вршити и изван места надлештва, и кад би неко том приликом увредио једно од именованих лица, он је учинио увреду „приликом званичног рада“, а не у погледу званичног рада“. У наведеном ставу се међутим узима по угледу на § 104 к. з. да се званичан рад може вршити само у месту надлештва, јер према њему увреда учињена ван места надлештва може бити само увреда „у погледу на званичан рад“. Треба дакле избацити став „и изван места надлештва“

§. 222.

„Ако би које од наведених лица у претходном наређењу при свом званичном раду поступио ненадлежно или незаконито или неправедно и тиме дало повода за заинтересованом лицу, да учини означено дело, онда се такво поступање може узети као особита олакшава околност за учиниоца.“

Но суд може према околностима овакво поступање означених лица узети и као извињавајућу околност и учиниоца сасвим од казне извинити“.

Пре свега неумесно је, што се одредбе овог § проширују на цео § 221 т.ј. и на клевету. Нема ни најмање разлога за допуштање, да се њоме може користити и клеветник. Затим је неумесно рећи поред „незаконито“ и „ненадлежно“, јер ненадлежно поступање је такође незаконито. То исто важи и за израз „неправедно“. Најзад редакција овог §-а није казнима.

§. 223.

„Ко увреди или оклевета Краља или Краљевског Намесника, казниће се затвором најмање три месеца.“

Ко увреди или оклевета ма кога члана Краљевског Дома или Народну Скупштину, казниће се затвором од 2 месеца до 2 године“.

Увреда и клевета Краља и других у овом §-у именованих лица су кривична дела, која су непосредно управљена против ових интереса, јер је заштита части владаоаче и оних других лица један непосредно општи интерес. Према томе увреди и клевети, према овим лицима, место је у интересу систематике у гл. XII, која би требала да има наслов „Злочини против ..... и владаоца“. Овако је учињено у данашњем Казн. Законику (гл. IX).

Иста примедба важи и за увреду и клевету из § 221 прој.

§. 224.

„Ко увреди или оклевета владаоца или намесника или кога члана владалачког дома које стране државе, која стоји у пријатељским односима са Србијом, казниће се по наређењима § 223, овог законика, ако се оваква дела извршена према нашем владаоцу, намеснику или члановима владалачког дома, казне у тој држави.“

Редактор је необјашњиво предвидео председнике република. Та омашка није учињена у § 218 Дан. к. з., јер се у њему вели „и у опште поглавара стране државе“ (додато законом од 13 маја 1902 год.

§. 225.

Ко увреди или оклевета страног посланика, оцумоћеног министра, дипломатског агента или отиравника полова, који је акредитован, или је то био, при двору српског краља, казниће се затвором до годину дана или новчано до 2000 динара.“

Редактор је, као што се види, набрајао све врсте страних дипломатских заступника. Но пошто се они сви могу означити једним изразом, то је набрајање и овде као и у опште противно законодавној техници. У § 218 а дан. к. з. се вели просто „заступнике стране државе“.

Необјашњиво је, што се под овај § подводи и увреда одн. клевета бивших страних дипломатских представника у Србији.

Место „при двору српског краља“, несумњиво је, да је тачније рећи „у Србији“.

§ 226.

„Ко учини какву радњу у погледу умрлих лица, која би се сматрала за увреду или клевету истих лица, да су жива, казниће се по предњим наређењима само онда, ако је ово учињено у намери да повреди част или да шкоди угледу живих потомака умрлог.“

Наследници немају право на тражење накнаде из § 219 овог законика“.

Као што се види, редактор не сматра умрла лица — противно данашњем К. З. — Као пасивно способна за увреду и клевету, већ се само њихови живи потомци могу сматрати као увређени одн. оклеветани. Он је дакле усвојио мишљење, о коме је било говора у § 4 В 1, где је доказана његова неумесност.

Но и баш да је ово мишљење тачно, редактор је учинио једну велику грешку. Захтевајући на име „намеру“ повредити части, те излази као да увреда и кле-

вета потомака постоји већ самим тим, што је извршилац имао намеру, да их увреди одн. оклевета, и ако они нису увређени одн. оклеветани, и ако дакле нема кривичног дела увреде одн. клевете! За изразе пак „част“ и „углед“ в. критику § 219.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Ђуричића
члана Касационог Суда

(НАСТАВАК)

19. а) **Кад се крађа изврши на тај начин, што се украду предмети, који по својој природи морају бити на пољу (као лоза, усађена у земљу и томе слично), онда нема места примени § 222. т. 3. к. зак. већ ово дело долази под пропис § 221. к. зак. о простој крађи.**

б) **Кад је у питању вредност крађе, њу треба ценити према вредности украденог предмета, а не и с обзиром на вредност штете, коју покрађени сопственик може имати услед крађе украденог предмета.**

Један правни случај дао нам је повода за расправу оба изнета питања.

Н. Н. олтужен је, што је у винограду Х посекао разне лозе — калемова са чокота и однео. Вредност украдене лозе износи 11 динара, а том сечом онеспособљено је дотично чокоће у роду за 2 године дана, која вредност износи 66 динара.

Првостепени Суд узео је да овде стоји дело крађе из § 222 т. 3. казн. зак., па је оптуженога за то дело и осудио на казну.

Пресуда неогтин. првост. суда од 22 III 198— № 6245).

Апелациони Суд одобрио је ову пресуду. [Пресуда II 31 III 1907 № 1837].

Ову пресуду Апелационога Суда уништи је Касациони Суд; примедбама II оделења од 22-IV-1908 г. № 5144, које гласе:

„Погрешно је Апелациони Суд, што је одобравајући првостепену пресуду у погледу квалификације дела, нашао: да у овом оптужењу стоји дело, кажњиво по тач. 3. § 222 крив. зак. Јер, да би ово дело стојало, тражи се да ко покраде кошнице, платно с белила, сабране плодове у пољу, и у опште предмете, које људи, уздајући се у јавну сигурност, у пољу без чувара држе. Међутим по овом делу ниједна од побројаних ствари није покрађена, нити се пак ове покрадене лозе могу сматрати као предмети, који се остављају у пољу, уздајући се у јавну сигурност. Под таквим предметима разумевају се увек мотика, ашов, пијук, кола и т. д. Овде није тај случај, да је сâм прив. тужиоц посекао ову лозу, па да ју је оставио уздајући се у сигурност и потом да је украдена, већ је лозу са чокота окривљени секао,

у намери да се њоме користи, што је и учинио кад ју је однео.

Према томе, с погледом и на то, што вредност посечене и украдене лозе [по вештачењу под Бр. 2030— § 224 кр. суд. пост.] износи 11 динара, и овом сечом онеспособљено је чокоће за две године у роду у вредности 66 динара, дакле тужилац оштећен свега са 77 динара, — овде стоји дело крађе из § 221 крив. зак. те се окривљеном по овом законском наређењу „казна имала и одмерити“.

Апелациони Суд није усвојио ове примедбе, већ је дао ове [II 26-IV-1908 № 2197] противзраго:

„Апелациони Суд усваја први део примедба, да у радњи оптуженога не стоји дело из тач. 3. § 222 к. зак., али не може да прими други део примедба, по којима би овде, према укупној вредности посечене украђене лозе и оштећеном чокоћу, за две године у роду, у износу 77 динара, стојало дело преступне просте крађе из § 221 к. зак.

По § 221 к. зак. потребно је да само, и чисто, вредност покрађених ствари износи преко 200 гроша, па да би дело крађе било кажњиво по тој одредби. То јасно излази из текста поменуто одредбе, где се вели да ће се по тој одредби казнити „просте крађе у вредности преко двеста гроша чаршијских...“ У ту вредност покрађених ствари не може се урачунати каква штета, која би услед покрађе произашла, а не би била у самим украђеним стварима, јер то законодавац у тој одредби, па ни другде, не каже.

У појављеном случају крађе посечених лоза, за које одговара оптужени Н. Н. вредност посечених и украђених лоза износи свега 11 динара; осталих 66 динара процењена је вредност оштећеног чокоћа у роду. Утврђеној вредности посечених и украђених лоза, не може се додати, према горе изложеном и ова вредност оштећених чокоћа у роду, и према укупној вредности њиховој одређивати квалификација учињеног дела крађе, као што су то погрешно узеле примедбе Касационог Суда, јер то више није вредност посечене и украђене лозе, него само штета која је услед покрађе произашла, и која по нахођењу Апелационог Суда формира само особено питање о накнади штете, па се као таково има засебно и ценити,

Па како дакле вредност посечене и украђене лозе, према вештачкој оцени износи само 11 динара, то Апелациони Суд налази: да овде стоји дело иступне крађе из § 391 к) зак. а не пресеступне из 221 казн. законика“.

Што се тиче првога питања јасно је да овде нема места, примени § 222. тач. 3. К. зак. већ да ваља променити § 221. истога закона. У § 222. к. законика у опште су изложени случајеви квалификоване крађе, а специјално т. 3. истог прописа предвиђа или нарочите ствари или погодбу да су објекти крађе такви, који се држе у пољу, без чувара за то, што се људи уздају у јавну сигурност. Такав случај овде стоји, па зато ова крађа не може изгубити карактер просте крађе.

Код другог питања тачни су противразлози, а погрешне су примедбе и одлука опште седнице Касационог Суда.

Не може бити спорно, да кад је у питању вредност крађе, онда се ту разуме вредност оне покретне ствари, коју је лопов, у намери противзаконно присвајања, узео из туђег притежања. Та је ствар украдена и ништа више [§ 220 крив. зак.]

Ну овим изнети правни случај ипак није добро решен. Овде је лопов предходно, пре крађе, објекат крађе — лозе, осекао од чокота, да би их учинио покретним и украо. Овом радњом, која је предходила крађи, лопов је повредио ствари прив. тужиоца, јер је чокоте оштетио у роду за две године дана. Је ли ова радња конзумирана крађом и тиме постала прелевантна у кривично — правном погледу, или није?

Ова радња садржи све елементе дела поништаја туђих ствари; она није конзумирана доцнијом крађом учиниоцем и има се узети као кривично дело из § 291 к. зак.¹⁾ Тако, учинилац је посекао ову лозу са чокоћа, знајући да тиме штети и само чокоће он је ту последицу предвидио и усвојио, дакле је радио с *dolus-om.*²⁾ Крајња целу учиниоца, да покраде посечену лозу, чиме се чини, много мање дело [из § 391 к. зак.] од предходне радње — дела поништаја ствари — не може, дакле, конзумирати учинени деликат поништаја и учинилац има да се казни и за то дело, учинио у реалном стицају с крађом. То је једино правилно решење овога кривично — правног случаја.³⁾

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ФОРМАЛНЕ ПРИМЕДБЕ НА ПРОЈЕКАТ КАЗНЕНОГА ЗАКОНИКА ЗА КРАЉЕВИНУ СРБИЈУ

од
Живка Топаловића

У издању чувеног часописа *Zeitschrift für die gesammte Strafrechtswissenschaft* изашао је *Vorentwurf zu einem Strafgesetzbuch für das Königreich Serbien*. То је мој превод на немачки језик пројекта нашега новог казненог законика. За успех овога предузећа имам да благодарим моме

¹⁾ Друга је ствар код крађе обијањем, гди се у самоме деликту крађе већ предвиђа и поништај ствари (кад је крађа учинена обијањем, § 223. т. ј. казн. зак.) и где је тај моменат већ узет у вид при криминалисању саме крађе.

Види и Olshausen *ibidem*, код § 303 п. 12 в.) и § 243 п. 63.

²⁾ Види § 42 Пројекта Казненог Законика за Краљевину Србију и § 20 *Gegenentwurf Zum Vorentwurf eines deutschen Strafgesetzbuchs*, Berlin, 1911 О.

Реч „намерно“ у § 291 нашег Казн. Зак. исто је што и хотично. Наш Казнени Законик не предвиђа разлику у појмовима, који се овим речима изражавају. [Види о овоме § 59. *Vorentwurf zu einem deutschen Strafgesetzbuch* и § 21. помен. *Gegenentwurf-a*]. Међутим ни законски пројекти, који утврђују појам „намере“, не стављају ову као елемент дела поништаја, већ траже само „хотичност“ [в. § 289. помен. *Vorentwurf-a* и § 305. *Gegenentwurf-a*].

³⁾ Види и Olshausen код §§ 303. п 10 и 12 в.)

поштованом професору, Господину *Францу фон Листу*, и вредном колеги г. др. *Хансу Ландсбергу* из Берлина, који је са мном заједно овај посао радио.

Било је врло тешко немачкој публици, која је навикла на јасност и тачност израза, и на савршену једнообразну технику при изради закона, дати један производ који по својој форми одаје трагове невештине и недовољне пажње. Те формалне тешкоће задале су ми много посла. Ја сам их савлађивао по своме најбољем знању и на своју одговорност. Ако је ипак где која погрешка учинена, онда ће она бар бити повод да комисија, која сад пројекат прегледа, учини нужне исправке.

Ја ћу овде у летимичним напоменама обратити пажњу на низ тих формалних грешака. Оно што је сад од интереса није садржина законских одредаба, него: прво, да закон јасно каже шта хоће, и друго, да он као целина чини један логичан састав, да се у њему дају видети принципи, који се проводе од почетка до краја. У интересу краткоће изоставићу свако цитирање аутора и туђих законских текстова.

1. Општи део је изменама друге комисије добио лепши и модернији облик. Али посебни део не само да по својој садржини сасма другом душом дише, него уводи појмове и принципе за које општи део ништа не зна.

1. Према § 15. *лишење звања* јесте главна казна, т. ј. може се изрећи сама за себе а не само у вези са другим казнама, а *губитак службе* јесте споредна казна. По § 34. губитак службе је времена казна, и траје од 2—10 година. О лишењу звања пројекат нема никакве специјалне одредбе.

У чему је разлика између лишења звања и губитка службе?

Суштaствено је код обе ове казне да кажњени остаје без места које је дотле заузимао. Кажњени *губитком службе* губи то место за време од 2—10 година, или у извесним случајевима за увек. Он у ствари губи *способност* да за извесно време врши извесну јавну службу — *Verlust der Amtsfähigkeit*. Кажњени *лишењем звања* пак просто губи своје место. За њега нема никаквог временог ограничења, он према казненом законнику не губи способност за вршење своје службе. Са губитком места испуњује се појам лишења звања.

Ово је тумачење једино логично које се према законском тексту може дати. Оно се дакле спроводи и у специјалном делу, докле га § 307. не поништи. Он предвиђа могућност казне *лишења звања* „за извесно време или увек.“ Према томе изгледа да је и лишење звања губитак *способности* за службу а не губитак *места*. Онда између лишења звања и губитка службе нема никакве разлике. Ако је нема: је ли губитак службене способности и код лишења звања времен или трајан? Зашто закон о томе не донесе нарочиту одредбу?

2. Опште одредбе у §§ 44. и 45. (штампани пројекат 41. и 42.) дају субјективне квалификације кривичних дела. Да

би могло бити казне, радња мора бити извршена умишљено или нехатно. По законској дефиницији постоје свега две форме виности (личне кривичне одговорности): *умишљај* и *нехат*. То се вели и у Мотвима. Међутим у посебном делу говори се поред ове две још о три форме виности: о *намери* (§§ 86, 171, 175, 185, 306, 315, 323), о вршењу радње *са знањем* (§ 149, 151, 160) и о *рђавој намери* (§ 370). У погледу јасности у овоме питању пројекат ништа није одмакао од садашњег позитивног законика. Али ако су његови преводиоци, неразумевајући суштину ствари, могли да праве погрешке, данашњим законодавцима није то допуштено.

Према мотивима (стр. 151.) „умишљај значи *знање* и *хотење* свих обележја кривичног дела“. *Знање* није ништа друго него *предвиђање* последице, т. ј. егзистенција преставе о последици у свести виновниковој у моменту радње. Кад се последица само предвиђа онда још не постоји долус (умишљај). Она се уз то мора и *хтеги*. Предвиђање последице постоји и код свесног нехата. Где је као субјективно обележје радње потребно само знање, предвиђање, последице онда се ту за кажњивост тражи нешто мање од умишљаја. Ту се мора казнити и сваки свестан нехат.

Мотиви, међутим, дају два смисла речи „знање“. При објашњавању појма евентуалног долуса на стр. 154, 155, они разумеју под „знањем“ предвиђање последице. Међутим на стр. 157, у жељи да објасне како ће се разумети у специјалном духу употребљене речи „са знањем“ Мотиви велу: „У овим случајевима израз „знајући“ и „са знањем“ значи *поуздано знање* дотичног елемента кривичног дела. Овим се изразом искључује *dolus eventualis*. С тога се ови изрази и у пројекту имају употребљавати у случајевима, у којима се хоће да искључи кажњивост *dolus-a eventualis-a*.“ Ако узмемо први смисао речи „знање“, т. ј. предвиђање последице, онда је кажњив не само сваки умишљај него још и свестан нехат. Ако узмемо други смисао речи „знање“, т. ј. *поуздано знање*, онда не само да није кажњив, у случајевима где се тражи да се дела „са знањем“ последице, свестан нехат, него није кажњив ни један облик долуса, *dolus eventualis*. Ако је „знање“ предвиђање последице као извесне, онда, превевши тај смисао у одредбе о долусу, евентуални долус у опште не може постојати, јер је његово битно обележје предвиђање последице као неизвесне.

Комисија мора наћи овде излаза. Кад се истој речи дају два разна смисла онда то није никакво решење питања. Оно што се у специјалном делу, према Мотивима, жели рећи изразом „са знањем“ није речено. Ја то нисам могао превести другачије него *wissentlich*. Психолошка садржина те речи може бити само егзистенција у свести једне преставе. Мотиви би желели још да ту преставу квалификују („извесно“). За ту квалификацију треба или друга, или још једна реч. Ја ту нисам могао произвољно одлучивати.

Предео сам психолошки и граматички тачно. Али и у преводу и у оригиналу *редактор није казао оно што је мислио*. Он је хтео да ограничи обим кажњивости, а он га је у ствари проширио.

Појам „намере“ правилно је постављен у Мотивима стр. 157. Али ја дубоко сумњам да је у одредбама специјалног дела тај израз употребљен свуда са пуним разумевањем смисла. Нека комисија изостави реч „намера“ у параграфима где се она тражи, и тада ће се само собом разумевати да радње морају бити извршене умишљено. Али комисија ће тада увидети да *суштина смисла у великим случајевима ни за длаку није промењена*. Ако и ту реч „намера“ остане онда ће она имати једину улогу да ствара забуну у правосудју, и да многи кривац избегне казну.

„Ко без *рђаве намере*, у пренагљености или из нераздевања прекорачи право кажњења.“ — § 370. Шта је то „рђава намера“. Има ли она да се цени по субјективним мотивима делања, или објективно по корисности и штетности последице по друштво? Какво је етичко становиште законодавчево? Има ли смисла у опште један етички принцип уносити у закон?

3. Општи део је с правом напустио једну бесмислену конструкцију позитивног закона о отежавним и олакшавним измишљавним и поштровним околностима. Он у §§ 60, 61 и 62 (штампани текст 58, 59, 60), поставља неколико принципа по којима се казна има да ублажава: и до минимума, и испод минимума, и по врсти. Међутим § 222, у специјалном делу говори још старом криминологијом. Он познаје „олакшавну“ околност и „извињујућу“ околност.

Какве су то околности? Каква је њихов однос према „околностима за ублажавање казне“ из општега дела?

II. И без везе са општим делом има специјални део велики број мана.

1. Да укажем најпре на директне погрешке стилизације.

По параграфу 90. „ко покуша да убије Краља или Престолонаследника казниће се смрћу“.

А како ће се казнити онај ко не покуша него их *убије*? Пошто специјалне одредбе нема онда по § 131. као и обичан убица доживотном или временом робијом. И тако се покушај казни строжије него свршено дело!

По § 30. „сведок који је одрицао или прећутао нешто о чему је знао сведочити, неће се казнити: 1) ако је *кривично дело тако*, да се он не би по закону могао узети за сведока.“ Ни по каквом закону сведоштво није искључена због *природе кривичног дела*, већ једино због *личних односа или својстава*, сведокових. Отуда је цела ова одредба бесмислена.

По § 132. казни се блажије убиство извршено у узбуђеном стању које је изазвано увредом: „*његове супруге*“. Зашто не у мушком роду те да се могу разумети ту и човек и жена, као што је случај у § 168? Зашто да жена не може

бити расрђена увредом мужа, а може увредом сестре или бабе?

§ § 136., 137., 138. говоре о „трудној жени“, која плод уништи, побаци и т. д. Међутим § § 241. и 242. говоре о „женској“. Женска је општи појам пола. Жена је женска у браку, или која је била у браку. Закон не може овим речима дати други смисао. По његовој стилизацији излази да побачај који изврши неудата женска, девојка, није кажњив! Овде је очевидна погрешка изражавања. Али да ли то није и у § 135. који говори о детоубиству? Детоубиство постоји тада кад *мати дете убије „услед бојазни да се њен порођај не сазна“*. Ту бојазан може имати само неудата женска или она постоји на случај *ванбрачног порођаја*. Може ли само ванбрачна мати извршити детоубиство? Казни ли се брачна мати као обичан убица? Шта ако мати убије дете кад *цео свет зна да је она родила*, кад је бесмислено говорити о „бојазни да се њен порођај не сазна“?. По мотивима (стр. 387) нема разлике кажњења детоубиства у брачном и ванбрачном порођају. Али зашто се брачна мати мора бојати „да се њен порођај не сазна“?

Глава о злочинима противу наравствености јесте једна од најнемарљивије израђених глава. Ту се за исту радњу употребљују три разне речи — као да се пише приповетка а не закон: *обљуба, прељуба, вршење блуда*. Једина корист ове терминологије је што ће понеки адвокат на њој заснивати своју жалбу на судску пресуду, или какав млад докторски аспирант писати дебелу књигу о разлици *обљубе и прељубе*. Материјалне нетачности одредаба још су веће.

По § 232. „ко какво лице силом или озбиљном претњом принуди на вршење *обљубе*, казниће се робијом до пет година“. § 233. „ко изврши *обљубу над лицем у... неурачуљивом стању*, казниће се робијом до десет година“. § 234. „ко изврши *обљубу над лицем које... је неспособно да се одупре и брани казниће се робијом до десет година...* § 235. „ко над *лицима именованим у предњим наређењима изврши какву блудну радњу*, а не само *обљубу*, казниће се до половине тамо предвиђене казне“.

Свуда је реч само о „вршењу *обљубе*“. Етимолошко значење те речи у српском језику јесте *coitus*, *парење* полних органа мушкога и женскога. У смислу саме речи не лежи никаква даља квалификација *coitus-a*. Из ње се на пр. не види да ли је *обљуба* брачна или небрачна. Са свим се може говорити о томе да је муж *обљубио* своју жену.

Узме ли се овај смисао речи онда је по дефиницији у пројекту могућно да муж изврши *силовање* над својом женом, или жена над мужем. „Ко какво лице силом или озбиљном претњом принуди на вршење *обљубе*, казниће се робијом од пет година“. „Ако је учинилац лице над којим је *обљубу* извршио довео претходно у бесвесно стање или онеспособио за одбрану казниће се робијом до 10 година“. Ако је муж извршио *обљубу* над *напитом женом*, или жена наведе на *обљубу* *пијаног мужа* — онда на робију

до десет година! А ако изврши само блудну радњу — на пр. муж открије жену кад спава — онда пола казне, пет година робије!

Ни у тексту Закона ни у Мотивима не каже се, да *обљуба* код *силовања* мора бити *ванбрачна обљуба*. Због тога су могуће горње консеквенце. Али ја сам овде можда прешао границе свога права. Да свет на страни не би такође извукао и све консеквенце ја сам у овим случајевима реч „*обљуба*“ превео са „*ausse-rehelciher Bischlaf*“ — *ванбрачна обљуба*. Ја сам уверен да су и *редактори* закона то мислили. Ко са стручним познавањем прочита пројекат, и заврши главом о имовинским преступима, која приватно право чини саставним делом кривичнога права, мораће се ушитати: шта још у Србији није кажњиво? Требало је још једино да у брачним односима буду могуће блудне радње и *силовања*.

Цела глава о злочинима против наравствености говори о *обљуби „над лицем“*. Силовање је могућно како према женској тако и према мушком. Тај се принцип напушта у § 237. „Ко изврши *обљубу* или какву блудну радњу са својом *малолетном пасторком*, усвојеним *дететом*, *храњеником* или *храњеницом*, или својом *пупилом казниће се*.“ Свуда су предвиђена лица *оба пола*: дете, *храњеник* — *храњеница*, *пупила*, а код *пасторака* само женски пол, — „са својом малолетном пасторком.“

По § 247. „ко *свој дом* изда под *кирију* *обављачу проститутске радње* казниће се.“ Опет приповедачки стил. Шта је то „*дом*“ — стан или *кућа*? Шта ће бити ако ко изда под *кирију* „*дом*“ који није његов („*свој дом*“), него *припада* некоме другоме, а он *њиме* *администрира*. Сопственик у опште није издао „*свој дом*“, а *администратор* је издао „*дом*“ али није „*свој*“. Онда неће бити кажњен нико. Чег ради се тада *пише* закон?

По § 253. „ко *јавно држи предавања* неморалног садржаја, казниће се затвором.“ Је ли једно *предавање* довољно, и ако није: *колико* ради *могућности* *кажњивости* треба да их буде, *зашто* се у *мотивима* не би објаснило *шта* то значи „*јавно држати предавање*“? Да ли пред неограниченим бројем лица, да ли после *објаве*? Шта је то „*неморалан садржај*“? Је ли само у *сексуалном смислу*, или у општем етичком: *неморално* је све оно што није поштено, *право*, *добро*?

По § 256. „*супруг* који изврши *обљубу* са ма којим другим *лицем* осим са *својом супругом*, казниће се затвором до две године.“ Супруг — са својом *супругом*. По томе се казни *само муж* који изврши *браклоство*, а не казни се и *жена* ако то учини. Ја сам по даљем тексту разумео да то није мисао *редакторова* и место *женског* у *придеву* „*свој*“ превео сам *мушки род*: *супруг* — са својом *супругом*.

(СВРШИЋЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ.

(НАСТАВАК)

У истоме затвору, у коме смо ми били, били су затворени апсанција из „Малог Хотела“ и вратар Батист, оптужени обојица да су за новац потпомагали моје бегство. Дан њиховог суђења дође; апсанција би пуштен, али Батиста задржаше; суд нареди дослеђење у коме сам и ја требао бити испитан. Сиромас Батист дође тад да ме види и преклињаше ме да кажем истину. Из почетка сам му одговарао онако околишећи, али кад ми Десфосе рече, да нам он може послужити и да га треба чувати, обећам му, да ћу учинити оно што тражи. Он се стаде захваљивати и понуди услуге, те га ухвати за реч и кажем му, да ми набави један нож и два кључа, за које ми је Десфосе рекао да му требају; после два сата ја сам их имао. Дознав да сам ове ствари набавио Десфосе је скакао од радости, колико су то дозвољавали тесна соба и тежина окова. Доајанет показиваше тако исто велику радост, и како је радост у опште пријатна и ја сам се осетио врло задовољан и ако нисам знао зашто.

Пошто се ово одушевљење мало смири Десфосе ми рече да видим у мојој соби има ли на своду пет каменова белних од осталих. Кад сам му одговорио да има, он ми рече да остружем саставке и тад сам видео, да је место малтером лепљено средном од хлеба измешаном са струготинама. Десфосе ми рече да је апсеник који је пре мене био у тој соби намеравао извалити камење и побећи. Додао сам после нож Десфосеу и он за час направи један пролаз за у моју собу, али искусиемо исту срамоту као и мој предходник: апсанција који је већ био знао за ово промени нам стан и метну нас сву тројицу у једну собу до Скарпе. Ту смо били везани ланцем једно за друго, тако да сваки покрет једнога осећаше се на другима; страшна казна кад траје дуже, јер се апсолутно не може спавати. После два дана Десфосе, видећи нас утучене, реши се да проба једно средство, које је употребљавао само у тешким приликама и које је обично чувао за припремне радове у бежању.

Као и велики број робијаша и он пошаше увек у стражњици кутију (игленицу) пуну тестерица; са овим алатом он се даде на посао и за мање од три сата скидосмо окове и бацисмо их кроз прозор у реку. Одмах после тога наиђе апсанција да види јесмо ли мирни, и хтеде се лепо човек претурити кад нас виде без окова. На његово питање шта смо радили; ми му одговорисмо шалећи се. Одмах дође надзорник апсана са судским чиновником Хифтелом, који нас узе поново на испит. Десфосе нестрпељив викну: „питате где су нам окови... први су их појели и појешће и оне које нам понова метете“. Надзорник апсана видећи

да ми имамо траву „расковник“, коју ниједан ботаничар није још изнашао, нареди да се свучемо и прегледаше нас од главе до пете; затим нас оковаше понова, али смо и ове окове одмах идуће ноћи скинули, јер нам не беху нашли скупоцену игленицу. Овога пута сачували смо себи уживање да окове скинемо пред надзорником и судским чиновником Хифтелом, који већ нису знали шта више да мисле. Глас пуче чак и у вароши да у затвору има један мађионичар који ломи окове недодирјући их. Да би пресекали те гласове, а нарочито да се не би скретала пажња осталим апсеницима на средства којима се могу ослободити окова, државни тужилац нареди да нас затворе и да нас нарочито чувају, али и то нас није спречило да утекнемо из Дуја пре него што су они мислили и пре него што смо ми очекивали.

Два пута недељно пуштали су нас да разговарамо са нашим адвокатима у једноме ходнику, од кога једна врата вођаху у суд. Успео сам да од кључанице на тим вратима узмем отисак, а Десфосе направи кључ и једнога дана, кад се мој адвокат разговараше са једним другим клијентом, ми изађемо неопажено сва тројица. Двоја друга врата, на која трајосмо, разби смо за трен ока и затвор оста далеко иза нас. Међутим једно ме је мучило: шест динара били су сва моја имовина а са том сумом нисам могао ићи далеко. Кажем то мојим друговима који се погледаше са неким страшним осмехом. На моје наваљивање казаше ми да се надају идуће ноћи ући, помоћу разбијања, у једну сеоску кућу у околини, у којој су знали потпуно све излазе.

То ми се још мање допадало него ићи са Циганима. Ја сам се, нема сумње, користио искуством Десфосеовим да умакнем, али ми никада није долазила помисао да се удружим са таким разбојником, па ипак сам, избегао да улазим у ма какво објашњење. У вече се нађосмо близу једног села на путу за Комбре; требало је тражити хране у селу, јер нисмо били ништа јели још од доручка у затвору, па глад беше постала неодољива. Спољашност мојих полуобучених другова могла је изазвати сумњу те би решено, да ја идем да тражим намирнице. Уђам у једну крчму, одакле пошто сам купио хлеба и ракије, изађем на друга врата, супротна онима на која сам ушао, и упутим се у правцу супротном ономе у коме сам оставио другове. Ишао сам целе ноћи и зауставим се тек у свануће да одспавам који сат у једноме стогу сена.

Идући за Париз где сам се надао наћи средства за живот, после четири дана стигао сам у Комијењ где сам очекивао да ми мати пошаље какву помоћ. У Лувру сретнем једно одељење „прних хушара“ и питам команданта би ли ме примили у војску; он ми одговори да се нико не прима. Поручник коме сам се затим обратио одговори ми то исто, али дирнут мојом несрећом пристаде да ме узме да чувам ремонте, нове коње, које ће купити у Паризу. Примио сам то све-

срдно. Шајкача и један стари шињел што ми дадоше уштедили су ми свако запиткивање на варошкој капији и дођем са одељењем у војничку школу, а после с њим пређем у Гиз где је био депо. Дошав у ову варош представих ме пуковнику, који ма да је помишљао да сам војни бегунац, прими ме под именом Ланоа, које сам узео и ако за ње немадох никаквих исправа. Ту под новом униформом и у овоме великоме пуку веровао сам да сам склоњен и мислио сам већ да останем у војсци; кад ме један несрећан догађај врати понова у амбис.

Једнога јутра излазећи у варош сретнем једнога жандарма, који је из Дуја био преведен у Гиз. Он ме је виђао тако често и тако дуго, да ме је познао на први поглед и звону ме. Били смо у сред вароши и било је немогућно и помислити на бежање. Пођем право к њему и признајем да је то била крајња дрскост, направим се радостан што га видим; и он се приближи, али некако снебивајући се што ми се учини као рђав предзнак. У том прође један војник из мога ескадрона и виде ме са жандармом приђе ми и рече: Но, Ланоа, шта то имаш са црвеном капом? — „Ланоа!“ понови жандарм чудећи се. — Да, то је ратно име, одговорим. — „То ћемо видети“, вели он и шчепа ме за јаку. Морао сам поћи с њим. Утврдили су мој идентитет по знацима забележеним у бригади и одмах по нарочитом спроводнику спроведоше ме у Дуј.

Овај последњи ударац уби ме потпуно; новости које су ме очекивале у Дују нису ме ни мало тешиле: Дознао сам да су Груар, Хербо, Штофел и Воамел решили коцком да један од њих узме на себе прављење фалсификата, али како тај фалсификат није могао бити дело једне личности, то су смислили да и мене оптуже, кажњавајући ме тако за оно што сам их мало оптеретио на мојим последњим испитима; и дознао сам још да је онај апсеник, који ме је могао бранити, умро. Једина ми је још утеха било то, што сам се за времена одвојио од Десфосеа и Доајенета, који су били ухваћени четврти дан по нашем бегству и код њих вађене крадене ствари из разбијенога дуђана једнога ситничара из Понт-а-Марк-а. Видео сам се с њима ускоро и како су изгледали зачуђени због мога наглог одласка, објаснио сам им да ме је долазак једног жандарма у крчму где сам куповао намирнице, приморао да бегам насумце. Скупљени овако ми смо опет мислили на бегство које нам је због приближавања дана суђења, бивало све нужније.

Једне вечери приспе један спровод апсеника, од којих четворицу у оковима метнуше у исту собу у којој смо и ми били. То су била браћа Дихесм, богати поседници из Бајела, где су уживали врло добар углед докле један непредвиђени случај не откри њихово поштење. Њих четворица, врло развијени, били су арабаше једне разбојничке дружине, која је улевала страх и трепет по околини, а које се чланови нису могли похватати. Брбљања једне мале девојчице једнога

од Дихесма откри најзад дружину. Ово дете у разговору код неке суседке изговори се како је било у страху последње ноћи. — „А што?“ запитала је сусетка мало љубопитљива. — „Тата је опет дошао са црним људима“. — „С каквим црним људима?“ — „Људи са којима тата излази врло често ноћу... па се после враћају дању и броје паре на чаршаву... Моја им мати светли лампом, а тако и стрина Геновева а стричеви су са црним људима... Питала сам једнога дана мајку шта све то значи... она ми одговори: Ђути, Ђерко, твој отац има једну црну кокошку, која му носи паре али само ноћу и да је не би расрдио мора да гарави лице као што је и њено перје. Ђути, и ако кажеш ма једну реч за ово што си видела кокошка неће доћи више“. Знано се већ да се Дихесми нису гаравили ради тајанствене кокошке већ да их не би познали. Сусетка која је тако мислила исказа своју сумњу мужу, а овај упита и сам девојчицу и увери се да љубимци црне кокошке не беху нико други до разбојници, те јави власти. Тад су предузете тако оштре мере да банда сва, преобучена, би ухваћена баш у тренутку кад је нагазила на нову плачку.

Најмлађи Дихесм ношаше у ђону од ципела један лист од ножа, који је ту сакрио у путу из Бајела у Дуј. Дознав да ја познајем потпуно распоред у затвору каза ми да има нож и упита ме да ли би и ја хтео да бежим. Док сам ја о томе размишљао дође судија праћен жандармима да изврши најмарљивији претрес наше собе и над нама самим. Нико није знао зашто се то ради, али ја сам ипак сматрао за паметно да сакријем у уста једно мало јеге, које сам имао уза се, али један жандарм приметив покрет повика: овај гута! Шта?

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине доњо-бадањске, актом својим Бр. 955, пита:

„У члану 71. закона о таксама поред осталог казано је: да, кад закон овај добије обавезну силу „престаје важити закон о таксама од 16. децембра 1896. г. са свима својим досадањим изменама и допунама, као и пропис § 23. грађ. судског поступка“.

У таксеној тарифи није нигде прецизно казано, како се наплаћује такса за жалбе против пресуда и решења општинских власти по грађанским споровима, кривичним делима и осталим, да ли за државу или за општину, а у истој тарифи под л код општинских власти казано је: „да се све тамо побројане таксе наплаћују у корист општине, сем где је нарочито другаче казано“.

С погледом на горе изложене законске прописе изгледа: да би се такса за све жалбе против пресуда и решења

општинских власти, по грађанским споровима, кривичним делима и осталим, имала наплаћивати у корист општине, тим пре, што је § 23. грађ. суд. пост. — који је говорио о такси за жалбе на пресуде и решења општинских власти по грађанским споровима — престао важити. Али с погледом на то, што је жалиоцу законом дозвољено жалбу и пошти предати, суд налази, да је апсолутно немогуће таксу за жалбе у корист општине наплаћивати, а и иначе суд стоји на томе гледишту, да се такса за жалбе и код општине има наплаћивати у корист државе, но зато не налази у закону о таксама довољног ослободца, те сада стоји у недоумици, како ову таксу да наплаћује.

Да би се закон о таксама у погледу наплате ове таксе правилно применио, и да се суд о исти не би огрешио, моли се уредништво за објашњење:

Како се по закону о таксама има наплаћивати такса за жалбе на пресуде и решења општинских власти по грађанским споровима, кривичним делима и осталим, да ли у корист државе или општине, и по ком законском пропису.

Како се ово питање односи на предмете који се често догађају, то се моли Уредништво за што скорије објашњење“.

— На ово питање одговарамо:

Питање, које је напред истакнуто, није одређено регулисано садашњим законом о таксама, као што је то било до његове појаве, јер се по § 23. грађ. суд. поступка знала такса за жалбе на пресуде и решења по грађанским споровима, а по т. 88. тарифе старога закона, опет такса на пресуде и решења по кривичним иступним делима

По садашњем закону, ако би се држали само одељка „Д“, ова се такса у опште не би могла ни наплаћивати, јер се тамо о жалбама у опште ништа и не говори.

Али како се не да претпоставити, да је законодавац имао намеру, да ове правне послове ослободи сваке таксе, то се има узети, да је он њих оптеретио на други начин.

Тако, жалбе на пресуде и решења по грађанским споровима несумњиво су учвршћене у ред оних, о којима говори тачка 6. тарифе, а жалбе на пресуде и решења по иступним делима да су обухваћене тачком 83. тарифе садашњег закона, јер се општински судови у овом случају јављају такође као полицијске власти према чл. 94. и 95. закона о општинама.

Наравно, да би се ова такса морала наплаћивати за рачун државни у таксеним маркама, пошто није из одељка, по коме се такса наплаћује у готову и за рачун општине.

Овако би требале да поступају општине све дотле, докле г. Министар Финансија не изда правила за извршење закона о таксама, те да избегну могућну одговорност о којој говори чл. 55. закона о таксама, а интересовани, ако налазе да нису дужни платити ову таксу, могу тражити редовним путем повраћају исте, којом ће се приликом дефинитивно

решити: хоће ли се моћи у опште наплаћивати ова такса или не?

II.

Суд општине камендолске, актом својим Бр. 629, пита:

„Моли се уредништво да у првом свом наредном броју „полицијског гласника“, да обавештење овоме суду, као претплатнику свога листа, о овоме:

По § 13. грађ. суд. поступка, општински судови примају тужбе и жалбе усмено и писмено, а одбране само усмено, саслушавају парничаре и сведоке јавно, извиђају парнице просто, поднете доказе оцењују, према њима ствар пресуђују и одмах пресуду исказују усмено и јавно, а пресуде своје извршују сами.

По новом закону о таксама, општински судови наплаћују на име таксе под бр. 359. т. б. у грађанском спору, који се код општинског суда извиђа и суди, за утрошену хартију, позиве и реценсе према вредности спорног предмета, који се тужбом траже осем парничних трошкова, у спору: а.) до 20 динара закључно (1. дин. б.) од 20—100 дин закљ. 2. динара в.) преко 100 дин. 3. динара, под бр. 360. т. б. на име спорне таксе на вредност спора од сто динара 3. динара, по писменим тужбама.

Па пошто се дешава да, суд ово општински прима и расправља усмене тужбе и на основу њих усмене пресуде исказује, а деси се те се изврши и заклетва као доказ у извиђању тих усмених тужаба и исказивању пресуда. — да ли ће суд ово општински наплаћивати какву и колику таксу, за те усмене пресуде, као и за извршену заклетву по тим расправама, и по ком законском пропису?“

— На ово питање одговарамо:

Закон о таксама у тачци 359, не прави никакву разлику између оних грађанских спорова, који се покрећу писменом тужбом и оних, који се покрећу усменом тужбом, него их подједнако оптерећују таксом.

У осталом за такву разлику не би ни било оправданих разлога, јер се, на крају крајева, сви спорови свршавају писменом пресудом, која се уноси у протокол суђења у смислу § 13. грађанско судског поступка, којом се приликом констатује и сума тражбине и све остало, те је лако изнаћи таксу, која треба да се плати.

Што се тиче спорова до 10. динара, које суде кметови ван општинског суда, за њих се не би могло рећи да плаћају таксу, јер тачка 359 говори о спору, који се „код општинског суда извиђа и суди,“ а не и о онима ван овога.

Према овоме, за све грађанске спорове били они усмени или писмени, које суди општински суд, наплаћиваће се такса из тачака 359. и 360. тарифе.

За заклетве неће се наплаћивати нарочити такса јер нису њоме оптерећене.

Такса из т. 361, наплаћиваће се само онда, кад се препис пресуде издаје странама ни њихов захтев.

Ово је уједно одговор и на акт суда општине суводолске у округу пиротском Бр. 932.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Један случај разрешења општинског одборника од дужности с тога, што је у исто време чиновник надлежства, које над општином води непосредан надзор.

П. С., трговац из Н....., упутио је једну представку одбору општине н..... и тражио, да одбор разреши од одборничке дужности одборника D-г А. С., зато, што је у исто доба и физикус округа н..... Своје тражење засновао је на пропису чл. 71. закона о општинама, по коме општински одборник не може бити онај, који је чиновник надлежства, које над општином води непосредан надзор.

Поводом овога, општински одбор донео је одлуку, да он није надлежан да доноси одлуку по овој представи, па је упутио молиоца да се жали надзорној власти.

Незадовољан овом одлуком, П. С. се жалио надзорној власти, тражећи, да је задржи од извршења на основу чл. 152. закона о општинама, пошто по чл. 71. истог закона D-г А. С. као окружни физикус, који води непосредан надзор над општином н....., не може у исто доба бити и општински одборник.

Надзорна власт задржала је од извршења одлуку одбору из ових разлога:

По овлашћењу чл. 75. закона о општинама, општинском је одбору стављено у дужност да цени, да ли постоји случај, који чини да какав одборник не може да врши своју дужност. Према томе, ако би био такав случај, он је дужан да о томе донесе своју одлуку, наравно, водећи рачуна о наређењу чл. 71. закона о општинама, који предвиђа узрок, какав истиче жалилац, по коме одборник не може бити чиновник надлежства, које над општином води непосредан надзор.

Према овој одлуци надзорне власти, општински одбор на дан 20. новембра 1911. године донео је под № 20686. одлуку: да одбор не сматра D-г А. С., окружног физикуса, као чиновника, који има право надзора над општином, и ако је са службом при начелству као окружни физикус.

У жалби, изјављеној надзорној власти противу ове одлуке, П. С. је навео, да одлука не одговара закону:

1. Што је D-г А. С. шеф санитета окружног начелства, а то ни одбор општински не одриче; и

2. Што као такав, према чл. 71. закона о општинама, не може у исто доба бити и општински одборник.

Надзорна власт размотрала је одлуку одборску, како по овој жалби, тако и по званичној дужности, па је нашла, да је одлука одбора на закону основана, јер је D-г А. С., по закону о уре-

ђењу округа и срезова, само стручан референт начелника округа, који не врши никакав надзор над општином, пошто начелство врши надзор преко органа свог полицијског одељења. С тога је, на основу чл. 152. закона о општинама, одобрила одборску одлуку.

По изјављеној жалби, III Одсек Државног Савета нашао је, да решење надзорне власти не може остати у снази с тога, што према II одељку чл. 71. закона о општинама окружни физикус D-г А. С. не може бити одборник општински, јер је чиновник надлежства, које над општином н..... води непосредан надзор.

С тога је, на основу чл. 170. зак о општинама, решио, да се решење надзорне власти поништи.

Одлука од 7. марта 1911. год. № 2070.

Нема повреде материјалног државног интереса, над је неко указом постављен на извесан положај, без квалификација прописаних законом за тај положај.

Указом од 12 маја 1910 год., а на предлог Министра Правде, постављен је за секретара I. кл. првост. суда С. А. П. Кад је Главна Контрола поводом овог указа размотрала указе о ранијем постављењу и кретању у судској струци именованог С., она је констатовала, да је он указом од 1. новембра 1902 год., први пут постављен за писара првостепеног ј... суда и служио од тада до 26. јануара 1906 год. у судској струци, када му је указом од тога дана уважена оставка на државну службу. Према томе С. је провео у судској струци свега 3 године 2 месеца и 24 дана: међутим по изменама и допунама у закону о устројству судова од 26. јануара 1901 год. одељак I., а у § 3. под а: секретари првостепених судова могу бити они ..... који су служили као указни чиновници у судској струци најмање 4 године, а у другој струци најмање шест година. Па како по показаном службовању С. нема ни један од наведених законских услова, да би могао задобити звање, на које је указом од 12 маја 1910 год., постављен, то је Главна Контрола, на основу тач. 12. чл. 144. Устава, изјавила жалбу Државном Савету противу тог указа, пошто је његовим постављењем повређен државни материјални интерес у корист његову.

Државни Савет нашао је, да је жалба Главне Контроле неумесна из ових разлога:

По чл. 144. тач. 12. Устава у вези са чл. 5. закона о уређењу Државног Савета, Главна Контрола има права да се жали у име државе, ако је указом повређен какав државни материјални интерес у корист појединаца.

Такав случај није овде. Главна Контрола у жалби својој не наводи да повреда материјалног државног интереса постоји у постављењу г. С. А. П. за секретара првостепеног суда са већом платом, него што је плата предвиђена за тај положај у чл. 3. а. измена и допуна од 26. јануара 1901 год., у закону о устројству првостепених судова, већ по-

вреду материјалног државног интереса изводи из тога, што налази, да је г. С. постављен за секретара првост. суда без прописаних квалификација у § 3. а. помен. измена и допуна, јер није провео у судској струци најмање 4 године, а у другој струци најмање 6 година.

Питање о томе: да ли је овим постављењем г. С. А. П. повређен пропис наведеног § 3., не спада у категорију питања, која засецају у материјалне државне интересе, већ у питања о правилном или неправилном тумачењу и примени закона од стране Министра Правде приликом овог постављења.

За оцену ових питања Главна Контрола нема ослоњаца ни у Уставу ни у закону о њеном уређењу, па стога јој је и жалба, изјављена противу овог указа, неумесна.

С ових разлога, Државни је Савет донео одлуку, да се ова жалба Главне Контроле одбаци као неумесна.

Одлука од 7. септембра 1910 године № 8913.

Јос. Н. Ст.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Артур Коплик, бив. трговац из Беча, чију слику износимо, извршио је више пре-

вара у вредности неколико стотина хиљада круна, па затим побегао из Беча.

Он је вере Мојсијево, веома висок, нежењен, косе угасито смеђе (увек таласасто колмоване), лица округлог и избријаног, великих ушију. Веома елегантан. Говори сем немачког перфектно француски и енглески.

Акт Управе града Београда Бр. 23128.

Фрања Ниснер, банкарски благајник, проневерио је 34000 круна у Бечу, па затим побегао.

Он је вере католичке, омален, добро развијен, косе и бркова тавно плавих, шпицасте браде, здравих — лепих — зуба. Држања отменог, наоружан револвером.

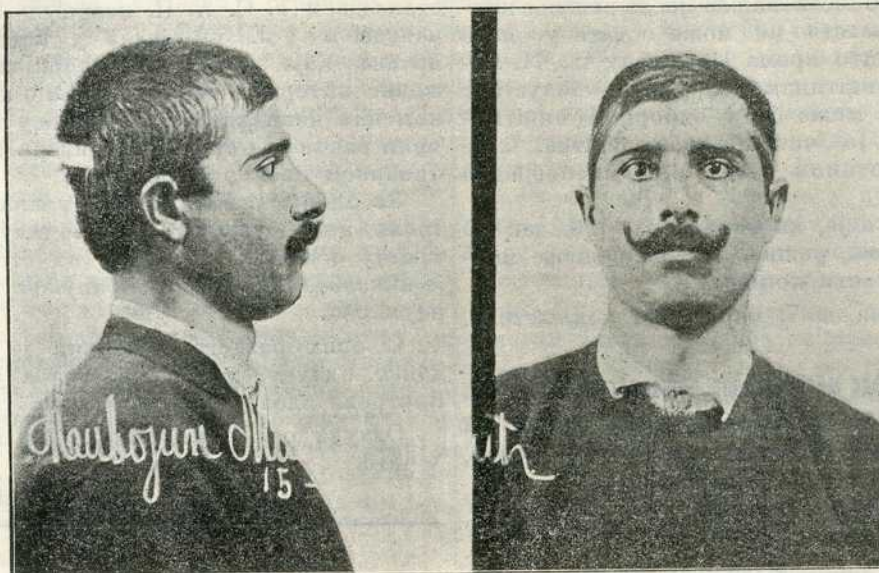
Акт Управе града Београда Бр. 22732.

Милан Мартинов, бивши благајник железничке станице у Софији, узео је 5350 лева од продатих билета, па затим побегао.

Он је стар 31 годину, средњег раста, плаве косе, малих плавих бркова.

Акт Министарства Унутрашњих Дела ПБр. 12787.

Живојин Миливојевић, осуђеник пожарничког казненог завода, чију слику доносимо, побегао је 3. овог месеца из завода.

Он је родом из Медвеђе у ср. трстеничком, стар 29 година, висок 173 см. очију угаситих, косе отворено смеђе.

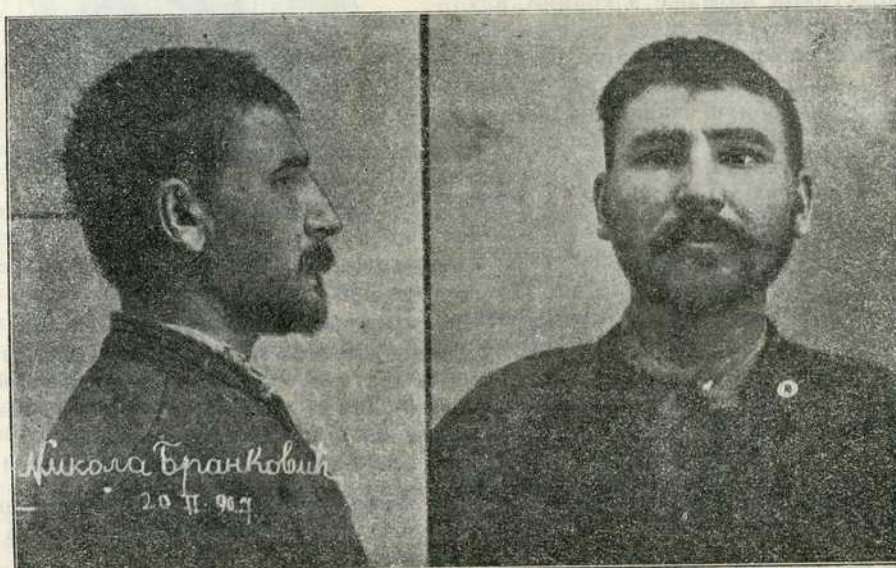
Депеша Управе пожарничког казненог завода Бр. 2064.

Милован Анђелковић, из Сланшана, извршио је силовање, па побегао.

Он је стар 20 година, омамен, косе црне, очију жућкастих, без бркова и браде, у оделу сељачком.

Депеша начелника ср. јабланичког Бр. 8963.

Никола Бранковић, осуђеник пожарничког казненог завода, чију слику износимо, побегао је из завода 3. овог месеца.

Никола је родом из М. Плана у срезу орашчком, стар 31 годину, висок 169 см. очију жућкасто зелених, косе и бркова смеђих.

Депеша Управе пожарничког казненог завода Бр. 2063.

Добривоје Милосављевић, надничар овдашњи, одговара за разбојништво.

Он је стар 18 година, плав, носав, висок, у оделу црном, грађанском.

Акт кварта дорђолског Бр. 3804.

Милева Ивановић, служавка, извршила је крађу г. Пери Пачићу, адв. оvd. па побегла.

Она је стара 30 година, родом из Вољује у ср. пожарничког, средњег раста, развијена, у оделу је варошанке. Сем српског говори и влашки.

Акт кварта врачарског Бр. 7091.

Данило Милојковић, келнер из Књажевца, кажњен је са пет дана затвора, али је побегао да би казну избегао.

Он је стар 18 година, средњег раста, плав, по лицу бубуљичав.

Акт начелника ср. заглавског Бр. 11241.

Стеван Матејић, оvd. проневерио је 130 дин., па побегао.

5 пари калуна и разне коже. Све у вредности 110 динара.

Он је стар 20—25 година, средњег раста, крупног гласа и врска при говору.

Акт кварта варошког Бр. 8861.

Јоле Иванишевић, поручник у пензији, одговара за фалсификат, али се налази у бегству.

Он је стар 40 година, висок, сув, у лицу приномањаст, очију жућкастих, бркова танких, мале браде (раздељене).

Акт кварта савањског Бр. 5401.

Чедомир Марковић, из Читлука, има да издржи 30 дана затвора, али се налази у бегству.

Он је стар 19 година, средњег раста, смеђ, у сељачком оделу.

Акт начелника ср. бањског Бр. 9404.

Милан Алексић, осуђеник нишког казненог завода, побегао је из завода.

Он је родом из Б. Потока среза заглавског, стар 27 година, малог раста, смеђ, бркова ретких. Од особених знакова има на десном образу белегу од посекотине.

Депеша Управе нишког казненог завода Бр. 2254.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их упуте властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеше.

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Украден велосипед. — 22. прошлог месеца, непознато лице, украде је Војиславу Ђорђевићу, јаку овдашњем, један велосипед на коме стоји фирма: «West falen August Göricke». Акт кварта теразијског Бр. 6174.

Изгубљен лоз. — Апостол Димитријевић, бозација оvd. изгубио је $\frac{1}{8}$ класне лутрије под Бр. 5195 која је на последњем вучењу (VI класе 41. кола) добила згодитак од 1000 динара. Акт кварта савањског Бр. 5395.

Украден новац и пасош. — Петру Михајловићу, трг. из Крагујевца 2. овог месеца украдено је из фијоке следеће: једна банкнота од 100 динара, шесет и девет новчаница од по 10 динара, триста динара у сребру, једна осмина лоза Класне Лутрије, пасош његовог ортака Николе Константиновића, признаница за уплату три комада акција Народне Банке и један нов буџелар. Депеша начелства округа крагујевачког Бр. 15785.

УТВРЂЕН ИДЕНТИТЕТ

Идентитет леша, о коме смо у прошлом броју донели објаву, утврђен је. Депеша начелника ср. рамског Бр. 11006.

УХВАЋЕН

Милорад Радовановић, келнер, чију смо потерницу донели у Бр. 24, ухваћен је. Акт кварта савањског Бр. 5631.